

KORTE MEDEDEELINGEN

Over *Megaselia zonata* ♂
en *Diploneura diminuens* n. sp.
(Phoridae, Dipt.)
en over Tingidae pro Tingitidae.
door

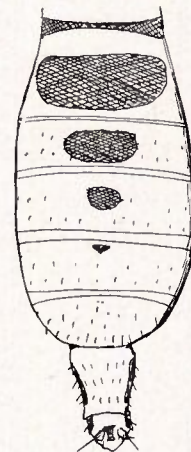
H. Schmitz S.J.

1. Van het gunstige weer profiteerende, dat dit jaar in de laatste dagen van de maand Maart bij ons heerschte, heb ik mijn vliegennet weer gehanteerd en het geluk gehad, in 't Heibosch achter het Ignatiuscollege te Valkenburg, enkele zeldzame Phoriden te vangen. O.a. werd op 28 Maart het tot nu toe onbekende ♂ van *Megaselia zonata* Zett. buitgemaakt. Het wijfje van deze soort is reeds bijna honderd jaar lang bekend (Zetterstedt Ins. lapp. 1838) en ofschoon het tot een zeer lastige groep, de zg. *rufipes*-groep behoort, toch gemakkelijk te herkennen, omdat het vierde achterlijfsegment geheel wit is, wat bij geen enkele andere Europeesche *Megaselia*-soort voorkomt. Een mannelijke *Megaselia* met dit kenmerk werd evenwel nimmer gevangen en het lag voor de hand te vermoeden, dat *zonata* ♂ een effen zwart gekleurd achterlijf bezit en daarom van de aanverwante soorten moeilijk te onderscheiden is. Nadat ik verleden jaar op 13 April een ♀ van *zonata* in het Heibosch vond, ving ik dit jaar terzelfder plaatse een ♂, dat in alle details met het ♀ overeenkomt, behalve dat het achterlijf eenkleurig zwart is. Het hypopygium is van gewone grootte, mat, zwart, zonder borstels; de ventraalplaat loopt tot aan het einde van 't bovenstuk, is naar achteren iets versmald en aan het uiteinde afgerond. Het donker gekleurde anaalsegment is betrekkelijk groter dan bij de meeste aanverwante soorten, bijna zoo lang als het hypopygium zelf, met korte en fijne eindhaartjes.

2. Van het British Museum ontving ik een nieuwe Phoride uit Z. Afrika, die bij termieten gevonden werd en tot het subgenus *Dohniphora* van het genus *Diploneura* behoort. Het is niet onmogelijk, dat we hier met een echt geval van termitophilie te doen hebben. Immers, er zijn al minstens twee zeker termitophiele *Diploneura*'s bekend, één uit Indië (*Diploneura transformata* Schmitz) en één uit Aequatoriaal-Afrika (*D. schmitzi* Kohl, in een onzer oude jaarboeken beschreven, 1914). Van deze laatste soort vertelde mij P. Kohl destijds, dat de door hem ontdekte originaalexemplaren uit een gesloten termitennest te voorschijn kwamen, dat hij uit een boom haalde en op den grond openhakte. De *Diploneura*'s kwamen toen onmiddellijk naar buiten en „sprongen als vlooiën rond”. Van *D. schmitzi* is de nieuwe soort gemakkelijk te onderscheiden, aangezien beide tot verschillende subgenera behoren. Bovendien heeft *schmitzi* ♀ slechts vier abdominale tergietplaten, de nieuwe soort daarentegen vijf, die vanaf het tweede segment sterk in grootte afnemen (zie de afbeelding). Er zijn ook nog vele andere verschillen, die uit de beschrijving blijken.

Diploneura (Dohniphora) diminuens n. sp. ♀.

Stirn etwas breiter als an den Seiten lang, vorn mitten stark vorgezogen, schwarz, schwach glänzend. Vordere Stirnborstenquerreihe nach vorn konvex. 3. Fühlerglied etwas klein, braun, Arista weniger lang pubesziert als bei *cornuta* Bigot ♀. Taster relativ etwas kleiner und dunkler als bei dieser Art. Rüssel gekniet, Basalhälfte kürzer als der Kopf hinten hoch ist, Endhälfte relativ länger und dünner als bei *cornuta* ♀, etwa so lang wie die Vorderschiene; hell gelbbraun mit oben und seitwärts dunkelm Spitzendrittel, jedoch die Labellen am Ende gelb. Thorax schwarz, ebenso das zweiborstige Schildchen und die Pleuren samt den Mittelcoxen. Abdomen im Alkohol oben mit weissen Intersegmentalhäuten, die Segmente selbst

Diploneura (Dohniphora)
diminuens n. sp. ♀. Abdomen, vergr.

schwachgrau, die Chitinplatten dunkel, der fast unbehaarte Bauch weiss gefärbt; nach dem Eintrocknen alles relativ dunkler. Dorsalplatten sehr stark nach hinten zu reduziert (daher *diminuens*). Beine hell gelbbraun, nur die Dorsalkante von f_3 und deren Spitze, zumal an der Hinterseite, geschwärzt. Beborstung wie bei *cornuta* Big. Flügel relativ etwas kleiner als bei *cornuta* ♀, mit fast ungetrübter Membran und ziemlich blassen hintern Längsadern. Flügelbasis und Vorderrandadern gelblich; costalis etwas länger als der halbe Flügel, ihr erster Abschnitt etwa $2\frac{1}{2}$ mal länger als 2 + 3. Schwinger weiss. Körperlänge (ohne Rüssel und Terminalia) im Alkohol 2,6 mm, nach dem Eintrocknen 2 mm. Männchen unbekannt. Nach einem ♀ beschrieben, bezettelt: 27-1-35 ex Termit Nest 3913 Salisbury E. A. A. Cuthbertson. — Holotype im Brit. Museum.

3. Waar de familie der netwantsen, dank zij de mooie bijdragen van ons medelid P. Scholte in ons Maandblad, kans hebben spoedig in onzen kring populair te worden, is het misschien niet overbodig er op te wijzen, dat de door dezen schrijver gebezigde familienaam *Tingitidae* zoo'n populariteit niet in diezelfde mate verdient. Op het laatste internationale Entomologen-Congres 1932 te Parijs werd door het internationaal comité voor de entomologische nomenclatuur de vraag onderzocht, of de langere naam *Tingitidae* dan wel de kortere *Tingiidae* of de nog kortere *Tingidae* de wettige

vorm is. En op de laatste algemeene vergadering van dat Congres werd de volgende resolutie aangenomen (Compte rendu p. 58):

Tingidae versus **Tingitida** et **Tingiida** e.

Tingis étant un nom latin dont le génitif est Tingis et l'accusatif Tingim, Tingidae est la forme correcte du nom de la famille. — Adopté à l'unanimité. (De familienamen worden immers gevormd door den stam van het woord plus de uitgang idae).

KRUISINGEN VAN ORCHIS MILITARIS L. EN O. PURPUREUS Huds.

door

A. De Wever.

Mr. Frees (Heerlen) komt de eer toe deze bastaarden voor ons land ontdekt te hebben. Hij toonde ze mij in 'n oprichtingsvergadering van ons Genootschap te Valkenburg, nu bijna 25 jaar geleden.

Aanvankelijk stond ik er sceptisch tegenover; de erfelijkheidsleer bevondt zich toen nog niet in zoo'n vergevorderd stadium als thans. Maar nadat ik geruimen tijd de planten ter plaatse had nagegaan, moest ik toegeven, dat beide Orchis-soorten ook bij ons kruisingen vormen, en zoowel goneokline als mediantie, waarvan de eerste soms nauwelijks van de ouders te onderscheiden zijn.

Zuivere *Orchis purpureus* is hier eigenlijk nooit purper; de helm is donkerroodbruin, op 't zwart-roode af; 't labellum is eerst wit en alleen bij 't verbloeien aan de randen iets purper, met purpere stippels. Dit zijn feitelijk opstaande bosjes van haarvormige papillen.

De mediantie bastaard kan werkelijk geheel purpere bloemen hebben. Ik heb 'n vermoeden, dat Hudson bij 't benoemen van zijn *Orchis purpureus* zoo'n bastaard onder de ooggen had. De naam *fuscus* van Jacquin zou zeker veel toepasselijker zijn.

Ook komt 't me voor, dat sommige der vele vormen van 't labellum, die Ph. Wirtgen (Flor. d. Rheinprovinz, 1857) bij *O. purpureus* teekende, op bastaarden met *militaris* betrekking hebben.

Er moet evenwel bij *O. purpureus* de aanwezigheid van purper aanwezig zijn, anders zou bij vermenging van 't lichtlila van den helm bij *O. militaris* geen sterk purper bij den bastaard kunnen ontstaan.

De papillen zitten bij *O. purpureus* zoowel op de lip als buiten op den helm; bij *militaris* alleen van binnen op beiden.

Nog slechts op één plek vindt men een tamelijk rijke groeiplaats van de ouders en de bastaarden bij elkaar, waar ze ook gelukkig voorloopig nog veilig staan.

Op een andere groote vindplaats zijn ze door beplanting van 't bosch met sparren thans geheel verdwenen.

We mogen wel trots zijn op deze prachtplanten; zoowel de ouders als de bastaarden zijn de mooiste Orchideën van 't heele land.

De Heer Th. Dorren vond in 'n bosch bij Val-

kenburg 'n zeldzame zwam, welke door den Heer Lutjeharms ('s Rijks Herbarium) als *Ganoderma lucidum* gedetermineerd werd. Deze Lakzwam lijkt op 'n staaf uitvloeiend rood lak, de steel is houtig.

DE NEDERLANDSCHE TINGITIDEN IN WOORD EN BEELD.

door A. M. Scholte S.J.

(Vervolg).

V. Het geslacht *Acalypta* (Westw.).

Bij dit geslacht bestaat voldoende reden, om aan de dekvleugels een vierde afdeeling te onderscheiden, gelegen aan den binnenkant van het middenveld, en dus met recht binnenveld of naadveld genoemd.

Vervolgens dient vermeld, dat bij eenige *Acalypta*-soorten langvleugelige exemplaren voorkomen, die zoo sterk van het gewone type afwijken, dat menig onderzoeker ze aanvankelijk beschouwde als een nog onbekende soort.

Daar echter deze macroptere vorm uiterst zeldzaam is, zal het niet noodig zijn in een determinatie-tabel er speciaal rekening mee te houden, te meer omdat figuur 12 een duidelijke voorstelling geeft van het verschil met de gewone brachyptere-exemplaren.

In ons land komen van dit geslacht zeven soorten voor, waaraan, naar ik hoop, nog een achtste zal worden toegevoegd.

1. Halsschild met 1 rib	2.	
Halsschild met 3 ribben	3.	
2. Doorntjes tusschen de sprieten
aan elkaar gegroeid. Naadveld
in het midden met 1 rij cellen .	= musci.	
Doorntjes tusschen de sprieten
geheel los van elkaar. Naadveld
in het midden met 2 celrijen .	= brunnea.	
3. Derde sprietlid onderaan knop-
vormig verdikt	7.	
Derde sprietlid onderaan niet
knopvormig verdikt	4.	
4. Kraagrand bijna cirkelvormig,
zonder duidelijke voorhoeken .	6.	
Kraagrand haast rechtlijnig, met
duidelijke voorhoeken	5.	
5. Zijribben naar voren convergeer-
rend. Randveld achteraan met 2
celrijen	= carinata.	
Zijribben niet convergeerend.
Randveld achteraan met 1 rij
cellen	= platychila.	
6. Naadveld met 2 duidelijke cel-
rijen. Derde sprietlid aan beide
einden even dik en geheel zwart
Naadveld 3 cellen breed. Derde
sprietlid aan de basis dikker dan
aan den top en bij ♀♀ grooten-
deels roodbruin	= marginata	
7. Zijribben naar voren convergeer-
rend. Middenveld kort en breed
Zijribben evenwijdig. Midden-
veld lang en smal	= nigrina.	
	= parvula.	
	= gracilis.	